

India vendéglő (más néven Járó vendéglő)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI:

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/egyház/szervezet/vállalkozás) neve:
Települési Értéktár Bizottság, POLGÁRMESTERI HIVATAL, 2119 Pécel,
Kossuth tér 1. +36 (28) 452 751, ertektar@pecel.hu

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai
Név: Települési Értéktár Bizottság, Pécel, Heltai Miklós elnök
Levelezési cím: 2119 Pécel, Korányi u.14.

Telefonszám: +36 (28) 788 940

E-mail cím: heltai.miklos@digikabel.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI:

1. A nemzeti érték megnevezése: India vendéglő (más néven Járó vendéglő).

2. Fellelhetőségének pontos helye: 2119 Pécel, Erzsébet sétány 32.

3. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik: Helyi Értéktár.

4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Első tulajdonos: Pekáry István¹

Második tulajdonos: Járó István 1901-ben már biztosan, unokája elmondása szerint.

Építés éve: ismeretlen, de 1896-ban már működött a vendéglő.³

Leírás: Földszintes, szabadon álló épület, utcai homlokzatán 7 db hosszított ablak, hátsó oldalán fedéllel ellátott, különleges, fából készült, díszítéssel ellátott terasz az 1910-ben postázott,⁴ vagy akörül keletkezett képeslapokon⁵

(5.) 1910 körül készült -Pécel Járó István "India" vendéglője- feliratú képeslap

Bakonyi Árpád Gyűjteményéből⁵

Átépitések: 2. ablak helyett bejárati ajtó, elé fedetlen terasz emelvény került, a hátoldalon levő egykoron fedett teraszt beépítették, csak a felső, fa elemek látszanak.

Történet: A vasúti felüljárótól nem messze találjuk a volt „India” vendéglő épületét.¹

Itt van az Indiához címzett Pekáry féle mulatókert és vendéglő is, melyben táncmulatságok, szavalati és zeneestélyek is szoktak tartatni, a melyeken a fővárosi közönség, sőt a helybéli műkedvelők mellett, fővárosi vendégművészek gyakran vesznek részt-írja Galgóczy 1896-ban.³

Első tulajdonosa, Pekáry István, járt Indiában, útjáról gyakran mesélt a vendégeknek és néhány egzotikus tárgy is utalt erre a helyiségre, innen ered a név.¹ 1889-ben még megtalálni Pekáry István nevét az italmérések engedélyének jegyzékén.⁶

Pécel: társadalmi hetilap. 1906. aug. 12. 8. old./OSZK Hírlapgyűjtemény/²

Pekáry István, barátját, Járó Istvánt, a pesti vendéglőst, kihívta Pécelre, és átadta neki az Indiát. Járó István fia már a péceli házban született 1901-ben, Járó István unokájának, Járó Istvánnak elmondása szerint.

Járó István vendéglős nevét megtaláljuk még az 1930. évi iparos és kereskedő

összeírásban az italkimérésnél.⁷ A vendéglőt később átkeresztelték Járóra.¹

1984-ben már Sport Vendéglőként működött (1984).⁸ Egy időben a Péceli Sport Club patronálta, ekkor a Spartacus nevet viselte Albert József szerint.

Ma elég rossz állapotban van, kertjében a Nagycsaládosok Madárfióka Egyesülete tartja rendezvényeit.¹

Pekáry István: földbirtokos volt, nagy szerepet vállalt a péceli I. világháborús emlékmű felállítására indított gyűjtésben,¹de ott találjuk nevét a Péczeli Önkéntes Tűzoltó Egyesület 1886-os megalakításánál is, mint alparancsnokét,²és figyelhették előadásait 1888-1895 között a Közmívelődési Kör tagjai is.¹⁰De az első világháború után újrászerveződő Méhészek Egyesületének is volt elnöke.¹¹

A nyolcvanas évek (1880 megj.:a szerk.) utóján Dr. Korányi Frigyes és Pekáry István urak közvetlen a pályaudvar felett levő szántóföldeikből 2-500 négyszögölével mintegy 100 nyaraló telket alakítottak és tettek eladhatóvá. Az előhaladó kelendőség szerint ezeken is szaporodnak évenként a nyaralók."⁵

Pekáry István nevét utca is őrzi Pécelen. 1926-ban az India-telep Korányi és Pekáry utcái olyan egyénektől nyerték nevüket, akik "a község újjáalakítása és fejlődése körül kiváló tevékenységet fejtettek ki s érdemeik méltányolandók".¹² A ma művelődési házként működő kastély szintén Pekáry István nevéhez fűződik.¹Hogy a két épület építtetője ugyanaz a személy e, még kutatás tárgya.

5. Indoklás az értéktárba történő felvételre: a XIX. század végétől egészen a XX. század hetvenes éveiiig a polgárosodó Pécel fontos társadalmi központja volt az India (Járó) vendéglő. Renoválása, vendéglátós és társadalmi hagyományainak újraélesztése jelentős előrelépés lenne a helyi kulturált szórakozás feltételeinek újbóli megteremtésében.

6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

A bemutató szöveges részt összeállította: ifj. Bakonyi Árpád és Valentné Albert Éva.

¹ Tájak-Korok-Múzeumok Kiskönyvtára. 727. Pécel. Séta a városban. TKM Egyesület Pécel Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatala támogatásával. 2006. 14. old.

² Pécel: társadalmi hetilap. *Patai Samu, Irsai Adolf* 1906. III. évf. 6. szám 1906. aug. 12. 8. old./OSZK Hírlapgyűjtemény/

³ *Galgóczy Károly*: Pécel község leírása, régi és újkori ismertetése. Budapest, Engelmann Ny. 1896. 24. old. és 81-82. old.

⁴ Az 1910-ben postázott- Járó István "India" vendéglő terrasza- feliratú képeslap Bakonyi Árpád Gyűjteményéből

⁵ 1910 körül készült -Pécel Járó István "India" vendéglője- feliratú képeslap Bakonyi Árpád Gyűjteményéből

⁶ *Varga Mihály*: Pécel története a régi időktől 1945-ig. A könyvet gondozta, sajtó alá rendezte: Rigó Zoltán, a Honismereti Kör elnöke. Pécel, Nagycsaládosok Országos Egyesülete péceli csoportjának kiadása. 2000. 150. old.

⁷ *Varga Mihály*: Pécel története a régi időktől 1945-ig. A könyvet gondozta, sajtó alá rendezte: Rigó Zoltán, a Honismereti Kör elnöke. Pécel, Nagycsaládosok Országos Egyesülete péceli csoportjának kiadása. 2000. 153. old.

⁸ *Varga Mihály*: Tájékoztató Pécel Nagyközség belterületi térképéhez. (Kézirat) 1984.

⁹ *Varga Mihály*: Pécel története a régi időktől 1945-ig. A könyvet gondozta, sajtó alá rendezte: Rigó Zoltán, a Honismereti Kör elnöke. Pécel, Nagycsaládosok Országos Egyesülete péceli csoportjának kiadása. 2000. 186. old.

¹⁰ *Varga Mihály*: Pécel története a régi időktől 1945-ig. A könyvet gondozta, sajtó alá rendezte: Rigó Zoltán, a Honismereti Kör elnöke. Pécel, Nagycsaládosok Országos Egyesülete péceli csoportjának kiadása. 2000. 202. old.

¹¹ *Varga Mihály*: Pécel története a régi időktől 1945-ig. A könyvet gondozta, sajtó alá rendezte: Rigó Zoltán, a Honismereti Kör elnöke. Pécel, Nagycsaládosok Országos Egyesülete péceli csoportjának kiadása. 2000. 190. old.

¹²Varga Mihály: Pécel története a régi időktől 1945-ig. A könyvet gondozta, sajtó alá rendezte: Rigó Zoltán, a Honismereti Kör elnöke. Pécel, Nagycsaládosok Országos Egyesülete péceli csoportjának kiadása. 2000. 115. old.

(4.) 1910-ben postázott- Járó István "India" vendéglő terrasz- feliratú képeslap Bakonyi Árpád Gyűjteményéből⁴

India Vendéglő 1910. Bakonyi Árpád Gyűjteményéből

Fotó: Forgács Béla

Archív kép Bakonyi Árpád Gyűjteményéből (2119 Pécel, Rákóci út 25., +2014.)

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja.

Lásd a II. pontot.

2. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

Pécel, 2015. október hó 22. nap

Heltai Miklós